ÁLLÁSFOGLALÁS

a Magyar Posta Zrt. által kiküldött kérdőívekkel kapcsolatos adatkezelésről

Az elmúlt hetekben több állampolgár is beadvánnyal fordult hozzám, és a Magyar Posta Zrt. kérdőívével kapcsolatosan fogalmaztak meg kérdéseket illetve panaszt. A kifogásolt kérdőíveket a Magyar Posta Zrt. állította össze és küldte ki szinte minden magyar háztartásba, kitöltéséért és visszaküldéséért cserébe sorsoláson való részvételt illetve különböző ajándékok megnyerésének lehetőségét ajánlotta fel. Az üggyel kapcsolatos álláspontom a következő:

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) szerint személyes adat jogszabály felhatalmazása, vagy az érintett hozzájárulása alapján kezelhető. A Posta kérdőívének kitöltése – mivel jogszabály nem ad felhatalmazást az adatkezelésre – önkéntes alapon történik, az erre vonatkozó felhívás ("a kitöltés természetesen önkéntes") szerepel a kérdőíven, miként a kérdőív végén egy rövid a hozzájáruló nyilatkozat is. A hozzájárulás – az Avtv. meghatározása szerint – az érintett kívánságának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez. A Magyar Posta Zrt. az adatkezelést az adatvédelmi nyilvántartásba is bejelentette. Vagyis önmagában az adatgyűjtés nem jogellenes.

A kérdőív kitöltésével azonban az érintettek szinte valamennyi, lényeges személyes adatukat átadják, vagyis egy kész "személyiségprofilt" bocsátanak a Posta rendelkezésére. Az adatszolgáltatás tehát egyáltalán nem veszélytelen, hiszen egy ilyen adatbázissal könnyen, és nagy mértékű jogsérelmet okozva vissza lehet élni.

Álláspontom szerint a kérdőívek adattartalma miatt az adatgyűjtés még az érintettek önkéntes és tájékozott hozzájárulása esetén is erősen aggályos. Ennek megfelelően fokozott figyelmet kell fordítani az adatbiztonság követelményeire, valamint az érintettek tájékoztatáshoz, helyesbítéshez, illetve törléshez való jogának érvényesítésére. Az adatok csak direkt marketing célra használhatók fel, az ettől eltérő célú felhasználás jogellenes adatkezelés miatt – akár büntetőjogi – felelősségre vonást eredményezhet. Az adatokat természetesen nem adhatják át más személyeknek, szervezeteknek, csak az érintettek – a fentebb leírtaknak megfelelően tájékozott és önkéntes – hozzájárulásával.

Az állampolgárok azonban természetesen élhetnek önrendelkezési jogukkal, és – egyéni mérlegelésük alapján, a potenciális nyereményekért cserébe – kitölthetik a kérdőívet, ebben az esetben viszont tudatában kell, hogy legyenek annak, hogy erősen korlátozzák magánszférájukat, és személyes adataik védelméhez való jogukat. Én a magam részéről a kérdőívet nem küldöm vissza.

Ha valaki mindezek ellenére mégis a kitöltés mellett dönt, tisztában kell lennie jogaival. Bármikor díjmentesen kérheti, hogy a Posta tájékoztassa a kezelt adatairól, kérheti adatai helyesbítését, és adatai törlését is. Az adatkezelő ezeket nem tagadhatja meg, ellenkező esetben adatkezelése jogellenessé válik. A Posta az adatokat nem adhatja tovább, ez ugyanis szintén jogellenes adatkezelést eredményezne. Az érintettek, ha jogaik sérülnek bírósági úton kérhetik azok érvényesítését, akár polgári, akár büntető eljárás keretében.

Budapest, 2007. január 24.

Dr. Péterfalvi Attila